

नवीन आज्ञाहिक

वर्ष ४३ अंक ३४ २०७१ साल चैत ३१ गते आइतवार (13 Apr. 2025 Sunday) मूल्य रु. ७/-

यस अंक भित्र - पृष्ठ २ मा : राणा शासन मात्र होइन, राजतन्त्र ... पृष्ठ ३ मा : दोस्रो विश्वयुद्धपछिको ... पृष्ठ ४ मा : औषधि किन्दा वा फलोअपमा .. पृष्ठ ५ मा : अधिवेशनको विषयलाइ ...

देशमा गरिबी, असमानता, विभेद कायमै छ : एमाले उपाध्यक्ष थापा

राजविराज / ने कपा एमाले का राष्ट्रिय उपाध्यक्ष रामबहादुर थापा बादले अहिले संघीय शासन सत्ता हातमा लिएपनि चाहेजस्तो सुधार नभएको बताएका छन्। उनले देशमा गरिबी, असमानता, विभेद कायमै रहको समेत बताए।

नेकपा एमाले सप्तरीको १० औं जिल्ला अधिवेशनको शनिवार राजविराजमा उद्घाटन गर्दै उनले यस्तो बताएका हुन्।

सम्बोधन कै क्रममा उपाध्यक्ष थापाले मुलुकलाई समृद्धिको बाटोमा हिडाउन अब समाजवादी क्रान्तिको आवश्यक

पहाडी र मधेशीबीच सौतर्दता हुनुपर्छ : नेता रिजाल

राजविराज / ने पाली कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्य डा. मिनेन्द्र रिजालले संघीयता व्यवस्थित ढंगले कार्याचयन गर्न र बलियो बनाउनको लागि विकासको राजनीति गर्न आवश्यक रहेको बताएका छन्।

विकासको लागि राजनीति गर्नुपर्नेमा उद्यमशीलता भन्ने नारासहित नेपाली कांग्रेस नगरकार्य समिति राजविराज नगरपालिकाको आयोजनामा अबको राजविराज योजनावद्द र दिगो विकास विषयमा शनिवार सम्पन्न विचार गोष्ठी कार्यक्रममा बोल्दै उनले यस्तो बताएका हुन्।

उनले समग्र देशको विकासका लागि पहाडी र मधेशीबीच सौतर्दता हुनुपर्नेमा दिए। संघीयता समुदायलाई

विभाजित गर्नेगरी रेखांकन नहोस् भन्ने छलफल भएको थियो' उनले भने, 'माथिको उदयपुर र मकवानपुरलाई जोड्न भनेको थिएँ। तर थेरैले यो मानेनन्।'

देशमा संघीयता आएपनि जसरी अधिकारहरू दिनुपर्यो त्यो दिन नसक्दा निराशा उत्पन्न भएको उनले बताए। संघीयतालाई बलियो बनाए विकासले गति लिने उनको भनाइ थियो।

पूर्वाधारको विकास नहासम्म शहर अधिवेशन नसक्ने भन्नै उनले पूर्वाधार, खानेपानी, ढल निकास व्यवस्थित बनाउन सुझाव दिए। उनले अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी एवं विद्यालयलाई रास्तो बनाउन समेत सुझाव दिए।

संविधानसभा सदस्य रंजित बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

राष्ट्रिय शक्तिको रूपमा ल्याउनुपर्नेमा जोड दिई कुनैपनि दलले स्पष्ट बहुमत नल्याउँदा देशमा अस्थिरता कायम रहेको जिकिर गरे।

नेकपा एमालेका जिल्ला अध्यक्ष ताराकान्त चौधरीको अध्यक्षतामा आयोजित उद्घाटन सत्रमामा जिल्ला इन्वार्ज सुमनराज प्याकुरेल, मधेश प्रदेशका भौतिक पूर्वाधार मन्त्री सरोज कुमार यादव, गृह, संचार तथा कानून मन्त्री राजकुमार लेखी, केन्द्रिय सदस्य दिवाकर देवकोटा लगायतकाले शुभकामना दिएका थिए।

लागू औषध सेवनले मानिसको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य बिग्रन्थि, धन सम्पतिको वर्वाद गर्दछ, यसको प्रयोगबाट आफू, परिवार, समाज र राष्ट्रलाई नै अपुरणिय क्षति पुग्ने हुँदा यस्ता पदार्थदेखी टाढा रहै।

हार्दिक शुभकामना

नव वर्ष २०८२ को सुखद

अवसरमा समस्त

ग्राहकवर्ग, विज्ञापनदाता,

शुभचिन्तक एवं

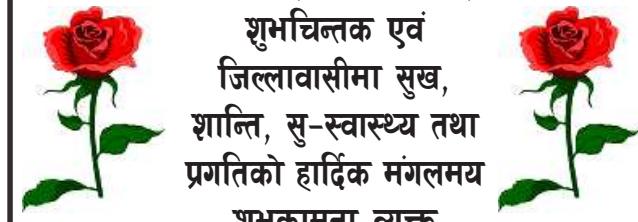
जिल्लावासीमा सुख,

शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा

प्रगतिको हार्दिक मंगलमय

शुभकामना व्यत्त

गर्दछौं।

**नवीन
आज्ञाहिक**
परिवार

सावधानी अपनाबू, आइग लागै स बचू

गर्मी महिनामे आइग लागैके घटना सब बेसी है छै। तैके लागि सचेत रहनाई जरुरी छै।

१. सलाई, लाइटर जखा आइग लागैबाला सामान बच्चा सबसे दूर राखू। भन्सा कैरके आइग निक जखा बुताउ।
२. सम्भव हैठै त घर, औफिस और संवेदनशील ठाममे आइग मुझाबैवाला यन्त्र राखू।
३. आइग लाइग गेलापर हल्ला कैरके लोग सबके जानकारी कैरके सुरक्षित ठाममे जाउ।
४. घर भितरमे नई नुकाउ, बाहर निकैलके परिवारके सदस्य सबके साथ सुरक्षित स्थानमे जाउ।
५. धुवॉ भेल ठामसे पेटकुनियाँ पाइरके वा घुसकुनियाँ माइरके जाउ।
६. कपडामे आइग लाइग जाय त' नै दौडू, आइग मुझाके भागू।
७. पेट्रोल, मट्टीतेल जखा जल्दी आइग लागैबाला चीज बच्चा सबसे दूर राखू।
८. आइग नियन्त्रणके लागि त वारुण्यन्त्र पाइनवाला गडी और १०० नम्बरमे पुलिसके फोन करु।

मधेश प्रदेश सरकार

आमसञ्चार प्राधिकरण

ब्यक्तिगत स्वास्थ्यमा ध्यान दिओ।

- नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गराओ।
- सन्तुलित, पोषणयुक्त आहार सेवन गराऊ।
- नियमित शारीरिक परिश्रम गराऊ।
- दैनिक रूपमा निद्रा पुग्नेगरी सुतौ।
- ध्यान, योग, व्यायामजस्ता गतिविधिमा संलग्न होओ।
- ब्यक्तिगत सरसफाईमा ध्यान दिओ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय ....

सकारात्मक सोचका साथ अगाडी बढौं

जुनसुकै कामको सुरुवात सकारात्मक सोचका साथ गर्नुपर्छ। काम गर्नु भन्दा पहिले नै सकारात्मक सोचको विकास गरि अगाडी बढ्नु आवश्यक छ। त्यस्तै विकाससँग सरोकार राख्ने कुनै पनि कार्यमा जनता नै सर्वपरी हुन्छ। उनीहरुको साथ बिना त्यस्तो कार्य सम्भव हुँदैन्। तर, जनताले नै आफ्नो अधिकार सदुपयोग गर्न नसक्दा विकासीय कार्यहरु प्रभावित हुने गरेको छ। विकासको नाममा जताभावी रुपमा बजेटको दुरुपयोग भइरहदा जनताले त्यसलाई खबरदारी गर्न नसक्दा सही उपयोग हुनसकेको छैन्। विकास भन्ने शब्द यस्तो पाटो हो जसले समाजको भौतिक रूपलाई सुन्दर बनाउछ। जुन सबै जनताको पहिलो चाहना र काम गर्ने नेताको पहिलो प्राथमिकतामा पर्दछ।

समाजमा परिवर्तन ल्याउनु छ भने सबै भन्दा पहिले विकास अनिवार्य हुनुपर्छ। भष्टाचार गर्नु कानुन विपरीत कार्य तथा जनताको चहानामाथी कुठाराधात गर्नु हो। अहिले कुनै-कुनै स्थानमा त विकासको नाममा ब्रह्मलुट नै मचेको छ। यसका लागि जनप्रतिनिधिहरुको सकारात्मक कदम, जनताको साथ र सहज वातावरण आवश्यक पर्छ। यी तीनै कुरा मिल्न सके मात्र विकास सम्भव छ। होइन भने जति चाहे पनि विकास हुँदैन्।

सप्तरी जिल्ला विकासको पर्खाईमा दशकौदेखी भौतारिदै छ। विकासको सुरुवात त भयो, सम्पन्न हुन सकिरहेको छैन्। तसर्थ कुनै पनि बहानामा विकासलाई अवरुद्ध गर्नु हुँदैन्। विकासका लागि सकारात्मक सोच आवश्यक पर्नुका साथै जनताको हस्तक्षेप समेत अनिवार्य हुन्छ।

डा. ललन प्रसाद रौनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics
(BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah
MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan
Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore)
NMC Reg. No. : 13288

हाउंड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav
M.B.B.S. MD (Obstetrician and
Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज
NMC Reg. No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताज्जली मेडिकल हॉल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

राणा शासन मात्र होइन, राजतन्त्र समाप्तिका लागि महौल बनाउन पनी स्व. निधिको उत्तिकै योगदान : नेपाल

राजविराज/नेपाल पत्रकार महासंघका पूर्व सभापत्रि एवं बरिष्ठ पत्रकार किशोर नेपालले नेपाली काँग्रेसका स्व. नेता महेन्द्र नारायण निधि राणा शासनको अन्त्यका लागि मात्र नभई राजाको तानाशाही शासन समाप्तिका लागि पनि उत्तिकै भूमिका निर्वाह हुनु भएको बताएका छन्।

शनिवार स्व. निधिको जीवन र विभिन्न कालखण्डमा उनले प्रजातान्त्रिक आन्दोलनमा गरेको योगदानको विषय समेटिएर उनकैद्वारा लिखित “नेपालका निधि” नामक पुस्तक सप्तरी सदरमुकाम राजविराजमा सार्वजनिक गर्दै उनले यस्तो बताएका हुन्।

“२००७ सालको ऐतिहासिक जनक्रान्तिका कमाण्डरका रुपमा नेता निधिले राणाशासन अन्त्यका लागि ठूलो योगदान दिनु भएको थियो, उनले भने, “यतिमात्र होइन, राजाको तानाशाही शासन समाप्त गर्ने माहौल बनाउन पनि उनको ठूलो योगदान थियो।”

यूवा अवस्थामा प्रवेश गरेदेखी नै आफू नेता निधिसँग निकट रहने अवसर पाएको भन्दै उनले उनको बारेमा पुस्तक लेख्ने हुत्हुटी जागेको सुनाए। मधेशका मुर्धन्य व्यक्तिहरुका बारेमा धेरै कम पुस्तक प्रकाशित भएको भन्दै उनले राष्ट्रिय नेताका रुपमा स्थापित हुनु भएका निधि जस्ता पक्षमा चेतना फैलाउन समेत मद्दत व्यक्तित्वको मधेशमा मात्र नभई

देशै भर चर्चा र आमनागरिकलाई जानकारी हुनुपर्ने उद्देश्यका साथ उक्त पुस्तक लेख्ने जमको गरेको सुनाए।

उक्त पुस्तकले नेपालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलनमा निधिको योगदान बारे जानकारी गराउनुका साथै आमनागरिकमा लोकतन्त्रको पक्षमा चेतना फैलाउन समेत मद्दत पुऱ्याउने विश्वास उनले व्यक्त गरे।

राज्य रूपान्तरण प्रालीका लागि रुची श्रेष्ठद्वारा प्रकाशित १ सय ८१ पृष्ठको उक्त पुस्तक लेखक नेपालका साथै पत्रकार महासंघ सप्तरीका सभापति श्रवणकुमार देव, पूर्वसभापति विष्णु मण्डल, मुरलीप्रसाद यादव, प्रदेश सांसद मनिष सुमन, समाजसेवी वैजनाथ मुन्डा लगायतले संयुक्त रुपमा सार्वजनिक गरेका थिए।

अब राजतन्त्र फर्किने कुनै सम्भावना छैन् : काँग्रेस प्रवक्ता महत

राजविराज/नेपाली काँग्रेसका प्रवक्ता डा. प्रकाश शरण महतले नेपाली जनतालाई राजाले पटक पटक धोका दिएका कारण अब राजतन्त्र फर्किने कुनै सम्भावना नरहेको बताएका छन्।

राजविराजस्थित नेपाली काँग्रेसको पार्टी कार्यालयमा नेपाल प्रेस युनियन सप्तरीद्वारा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा बोल्दै उनले यस्तो बताएका हुन्।

“नेपाली जनताले राजतन्त्रबाट विभिन्न कालखण्डमा धोका मात्र पाएको छन्, अब फेरी राजतन्त्र फर्किने कुनै सम्भावना नरहेको बताएका छन्।” उनले भने, “अब नेपालमा राजतन्त्र फर्किने कुनै सम्भावना छैन्।”

विधान संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको विकल्प नरहेपनि कैतै कैवल्याट आउने विरोधलाई रोक्न शासन शैलीमा भएका कमिकमजोरी हटाउदै अधी बढ्नु पर्ने उनको भनाई थियो। सरकारले आफ्नो कमिकमजोरी भए त्यसलाई सुधारेर जनविश्वास

कायम गर्दै अधिक बढ्नु आवश्यक रहेको उनले सुझाव समेत दिए। नेपाली काँग्रेसका केन्द्रिय सदस्य समेत रहेका नेता महतले आगामी मंसिरमा पार्टी अधिवेशन भएको चार वर्ष पुने भएपनि थप एक वर्ष बढाइने संकेत गरे। उनले भने,

“विधान तहत थप डेढ वर्ष बढाउने हामीलाई सुविधा छ, यसबाट केन्द्रिय समितिको बैठकबाट टुंगो लगाउन बाकी नै छ।”

पार्टीमा संगठन भन्दा पनि कैतै कैवल्याट व्यक्तिवादी चरित्र हावी हुन थालेको टिप्पणी गर्दै उनले व्यक्तिगत स्वार्थ भन्दा पनि पार्टीको हितलाई प्राथमिकतामा राखी काम गर्न आवश्यक रहेको बताए।

प्रेस युनियन सप्तरीका अध्यक्ष विनयलाल कुमार कर्णको अध्यक्षतमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा नेपाली काँग्रेस सप्तरीका सभापति रामदेव साह, उपसभापति रामकुमार यादव, सचिव सनत मण्डल लगायतको समेत उपस्थिति रहेको थियो।

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ बजेसम्म खाना पकाई चुलोमा रहेको आगो राम्री निभाओ।
- खाना पकाउँदा खर पत्करको प्रयोग भएमा आगलागी हुन सक्छ की भनेर पूरे सावधानी अपनाउने गरैं र चुलो नजिक एक जना अनिवार्य बस्ने बानी बसालै।
- दिउसोको समयमा हावाहुरी चल्ने हुँदा विहान ९ बजेपछि चुलो बाल्नुपर्ने कुनै काम नगरै।
- घर नजिक थेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गरैं।
- सलाई, लाइटर, मट्टितेल लगायतका अन्य पेट्रोलियम पदार्थ बालबालिकाको पहुँचबन्दा टाढा राख्ने बानी बसालै।
- घरमा एक बाल्टीन वा अन्य भाडोमा पानी २४से घण्टा राख्ने बानी बसालै।
- गुहालीमा घर बाल्दा सावधानी अपनाउने गरैं।
- घरको कुनै सजिलो ठाउँमा २/४ वोरा बालुवा राख्ने गरैं जसले गर्दा कहिँ आगलागी भयो भने निभाउन सहयोग हुन्छ।
- घर तथा गुहालीमा लगाइएको टाटी राम्रोसँग माटोले दुवैतर्फ लिपोते गर्ने गरैं।
- आगोबाट हुने जोखिम तथा धनजनको क्षति बारेमा परिवारका सदस्यहरुलाई जानकारी गराई सजग र सरक्ता अपनाउने बानी बसालै।
- गाउँमा बारुण्यन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राख्नैं र बारुण्यन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरैं।
- गाउँका पोखरीहरुमा पानी सञ्चित राख्ने बानी बसालै।
- गाउँमा कसैले आगो जथाभावी राखेको छ, भने गाउँ घरमा त्यसरी आगो खुल्ला राख्नु हुँदैन भनेर सचेत गराउने गरैं।
- कहीं कैतै आगलागी भएमा नजिकको प्रहरी चौकी वा जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोलको नम्बर ९८५२८९०२७० वा ९०० उद्धारको लागि लगाउने कपडा भएसम्म व्यवस्था गरी राख्नैं।
- आगजनी घटनालाई न्यूनिकरणको लागि प्रहरीसँग सहकार्य गरैं र जनधनको क्षति हुनबाट बच्नैं र बचाउन।
- आगलागी प्रकोप उद्धारको सामग्रीहरु जसै वाल्टन, जग, बेल्चा, गैरी, डोरी, स्ट्रेचर, प्राथमिक उद्धारको सामग्रीहरु, आगलागी उद्धारको

दोस्रो विश्वयुद्धपछिको विश्व व्यापार र नेपालमा यसको प्रभाव

पदम सुवेदी

दोस्रो विश्वयुद्धपछि विश्व अर्थतन्त्रले युद्धग्रस्त क्षेत्र ९विशेष गरी युरोप र एसियामा० पुनर्निर्माणको चुनौतीको सामना गर्नुपरेको थियो । सयुक्त राज्य अमेरिका एक अग्रणी अर्थिक शक्तिका रूपमा उदायो । मार्सल योजनामार्फत सन् १९४८ देखि १९५२ सम्म १२ अर्ब डलरभन्दा बढी सहायता प्रदान गयो, जसमा युरोपेली पुनर्निर्माण र मुद्रालाई स्थिर बनाउने कार्य पछ्न । यस कार्यले व्यापारलाई सहज बनायो ।

यसअघि सन् १९४४ मा 'ब्रेटन बुड्स' सम्मेलनमार्फत अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष (आईएमएफ) र विश्व बैंकको स्थापना भएको थियो । यसरी विश्वव्यापी अर्थतन्त्रलाई स्थिर बनाउन र वित्तीय सहायता प्रदान गर्दै र विनियम दर नियमन गरेर व्यापारलाई प्रवर्द्धन गरिएको थियो । सन् १९४७ मा शुल्क र व्यापारसम्बन्धी सामान्य सम्झौता (जीएटीटी) मा हस्ताक्षर गरिएको थियो । उक्त सम्झौताले व्यापार अवरोध न्यूनीकरण र अर्थिक सहयोगलाई बढावा दिनुका साथै सन् १९५५ मा स्थापित विश्व व्यापार संगठन (डब्ल्युटीओ) का लागि आधार तयार गर्न घट्टव्यूहार्थी योगदान गरेको थियो ।

सन् १९५० र १९६० को दशक पश्चिमी अर्थिक समृद्धिको युग थियो, त्यो समय उत्पादन र उपभोक्तावादको सिद्धान्तलाई सञ्चालित थियो । युरोपमा सन् १९५१ मा युरोपेली कोइला र स्टिल समुदाय (ईसीएससी) गठन भयो । सन् १९५७ मा युरोपेली अर्थिक समुदाय (ईईसी) र त्यसपश्चात् युरोपेली सघ (ईयू) मा विकसित भयो, जसले सदस्य राष्ट्रहरूविच स्वतन्त्र व्यापारलाई प्रवर्द्धन गयो र परिणामस्वरूप अन्तर-युरोपेली व्यापारलाई बढावा दियो ।

सन् १९५४ मा उत्तर अमेरिकी स्वतन्त्र व्यापार सम्झौता (एनएफटीए) ले सयुक्त राज्य अमेरिका, क्यानडा र मेक्सिकोबीच एक स्वतन्त्र व्यापार क्षेत्र सिर्जना गयो र क्षेत्रीय व्यापारलाई अझ बढावा दियो । दोस्रो विश्व युद्धपछि विशेषज्ञ: जापानले अर्थिक चमत्कार नै गयो । अटोमोबाइल र इलेक्ट्रोनिक्स जस्ता निर्यात उन्मुख उद्योगहरूमा केन्द्रित हुँदै जापानले आफूलाई एक प्रमुख अर्थिक शक्तिमा रूपान्तरण गयो ।

सन् १९५० र १९६० को दशकमा कन्टेनर दुवानीको विकासले व्यापारमा क्रान्तिकारी परिवर्तन ल्यायो, परिणामस्वरूप अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार कुशल र लागत-प्रभावी हुन पुर्यो । जुन विश्वव्यापी आपूर्तिको शृङ्खलामा वृद्धि भएको देखिन्छ । कम्प्युटर र इन्टरनेटको आगमनले विशेषगरी सन् १९९० को दशकदेखि व्यापार सञ्चालनलाई रूपान्तरण गयो । ई-कमर्स र डिजिटल व्यापारलाई सक्षम बनायो, कम्पनीहरूलाई परम्परागत अवरोधविना विश्वबजारमा पहुँच प्रदान गरेको देखिन्छ । यो डिजिटल युगले डेटा गोपनीयता र साइबर सुरक्षाजस्ता मुद्राहरू उठाएको छ, अन्तर्राष्ट्रिय छलफलमार्फत सम्बोधन पनि गरिएको छ । विश्वव्यापी व्यापार अभ्यासलाई थप एकीकृत गरिएको छ । काउन्सिल अफ कन्फेन्सन अन साइबरकाइम १बुडापेस्ट सम्मेलन० पनि जारी गरिएको छ ।

यसरी दोस्रो विश्वयुद्धपश्चात् नेपालले संरचना समायोजन नीति र परिष्कृत संरचना समायोजन सुविधामार्फत सन् १९८० र सन् १९८७ मा क्रमशः अर्थिक सहयोग प्राप्त गरेको देखिन्छ । संरचनात्मक समायोजन नीति र परिष्कृत संरचनात्मक समायोजन

सन् १९८० को दशकमा देढ़ सियाओपिडिको नेतृत्वमा चीनमा अर्थिक सुधारहरू देखिए, जसले गर्दा विश्वव्यापी अर्थतन्त्रमा यसको एकीकरण भयो । परिणामस्वरूप सन् १९९० को दशकमा चीनलाई अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारमा एक प्रमुख हिस्से दारका रूपमा आफ्नो परिचय बनाउन सहयोग पुर्यो । सन् १९९१ मा शीतयुद्धको अन्त्यले नयाँ बजार खोल्यो, विश्वव्यापीकरण र आईबीएम, कोकाकोला र पछि चिनियाँ कम्पनीजस्ता बहुराष्ट्रिय निगमहरू ९५८५नसीएस० को विस्तारलाई गरिएको थियो । यसरी बहुराष्ट्रिय निगमहरूको विस्तारमा उदारीकृत व्यापार नीतिको प्रमुख स्थान रहेको पाइन्छ ।

विभिन्न अध्ययनले दोस्रो विश्वयुद्धपछि पुनर्निर्माण प्रयासहरू र आईएमएफ, विश्व बैंकको स्थापना भएको थियो । यसरी बहुराष्ट्रिय निगमहरूको विस्तारमा उदारीकृत व्यापार नीतिको प्रमुख स्थान रहेको थियो ।

बहुराष्ट्रिय निगम विश्वव्यापी रूपमा विस्तार हुँदा ईयू र एनएफटीएजस्ता क्षेत्रीय व्यापार समूहहरूले व्यापार बढाउनमा प्रमुख भूमिका खेलेको देखिन्छ । कन्टेनर दुवानी र इन्टरने टजस्ता प्राविधिक प्रगतितर्फ विश्वले पदचाप तय गरेको देखिन्छ, जसले व्यापारलाई परम्परागत रूपबाट रूपान्तरण गरेको देखिन्छ ।

शीतयुद्धले विश्वव्यापी व्यापारलाई विभाजित गरेको देखिन्छ तर व्यापार रणनीतिलाई प्रभाव पार्न ब्लकहरू विच आर्थिक प्रतिस्पर्धा पनि बढाइदिएको देखिन्छ ।

व्यवसाय र व्यापारलाई आकार दिन प्रविधिले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको थियो । सन् १९५० र १९६० को दशकमा कन्टेनर दुवानीको विकासले व्यापारमा क्रान्तिकारी परिवर्तन ल्यायो, परिणामस्वरूप अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार कुशल र लागत-प्रभावी हुन पुर्यो । जुन विश्वव्यापी आपूर्तिको शृङ्खलामा वृद्धि भएको देखिन्छ । कम्प्युटर र इन्टरनेटको आगमनले विशेषगरी सन् १९९० को दशकदेखि व्यापार सञ्चालनलाई रूपान्तरण गयो । ई-कमर्स र डिजिटल व्यापारलाई सक्षम बनायो, कम्पनीहरूलाई परम्परागत अवरोधविना विश्वबजारमा पहुँच प्रदान गरेको देखिन्छ । यो डिजिटल युगले डेटा गोपनीयता र साइबर सुरक्षाजस्ता मुद्राहरू उठाएको छ, अन्तर्राष्ट्रिय छलफलमार्फत सम्बोधन पनि गरिएको छ । विश्वव्यापी व्यापार अभ्यासलाई थप एकीकृत गरिएको छ । काउन्सिल अफ कन्फेन्सन अन साइबरकाइम १बुडापेस्ट सम्मेलन० पनि जारी गरिएको छ ।

व्यापार र निजी क्षेत्रको वृद्धि

: संरचना समायोजन नीति र

सुविधा अर्थिक संकटको सामना गरिरहेका देशहरूलाई सहयोग गर्न अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष ९आईएमएफ० र विश्व बैंकद्वारा सुरु गरिएका अर्थिक सुधार कार्यक्रमहरू हुन् । सन् १९९० को दशकमा निर्यात, विशेष गरी कार्पोरेट र कपडाको निर्यात वढ्यो र निजी क्षेत्रले वित्त र उड्हयन जस्ता लाभदायक क्षेत्रमा व्यापार विस्तार गरे । यद्यपि उद्योगी उच्च रत्नामा सहयोजन नीतिको उद्देश्य नीतिगत सुधारमा आधारित ऋणमार्फत वित्तीय असन्तुलन कम गर्नु, व्यापार उदारीकरण गर्नु र बजारच-सञ्चालित अर्थिक वृद्धिलाई प्रवर्द्धन गर्नु थियो । सन् १९९७ मा सुरु गरिएको परिष्कृत संरचना समायोजन सुविधाले नेपालजस्ता कम आय भएका देशहरूलाई गरिबी न्यूनीकरण र अर्थिक वृद्धिमा केन्द्रित गर्दै मध्यम-अवधि संरचनात्मक सुधारलाई समर्थन गर्न सहित्यपूर्ण ऋण प्रदान गरेको थियो ।

सन् १९७५ देखि १९८० सम्मको सुस्त अर्थिक वृद्धिले बढाएको गम्भीर भूक्तानी सन्तुलन समस्या र बजेट घाटाको विचमा नेपालले सन् १९८० को दशकको मध्यतिर संरचना समायोजन नीति लागु गर्न थाल्यो, आईएमएफ समर्थित स्थिरीकरण कार्यक्रम सन् १९८५ मा सुरु भयो । त्यसपछि विश्व बैंकबाट संरचनात्मक समायोजन ऋणहरूले वित्तीय गरिएको थियो । यसरी बजारच-सञ्चालित वित्तीय गिरावट (जस्तै, राजस्व कमी) ले कम वृद्धि, उच्च मुद्रास्फीति र बाह्य असन्तुलनलाई स्थान दियो । परिष्कृत संरचना समायोजन नीति अन्तर्राष्ट्रिय विकासले समायोजन सुविधाको कटौतीले विशेष गरी ग्रामीण क्षेत्रहरूमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा र शिक्षामा पहुँच घटायो । विश्वव्यापी रूपमा गरिएका अध्ययनले संरचना समायोजन नीति अन्तर्गत वित्तीय गिरावट (जस्तै, राजस्व कमी) ले कम वृद्धि, उच्च मुद्रास्फीति र बाह्य असन्तुलनलाई स्थान दियो ।

कृषि : संरचना समायोजन नीति अन्तर्गत अनुदान हटाउने र निजीकरणले कृषि वित्तीय लक्ष्यले र उत्पादन कमलाई गर्न थाल्यो । यसरी बजारच-सञ्चालित वित्तीय गिरावट (जस्तै, राजस्व कमी) ले कम वृद्धि, उच्च मुद्रास्फीति र बाह्य असन्तुलनलाई स्थान दियो । कृषिका वित्तीय गिरावट असर नहो । यसरी बजारच-सञ्चालित वित्तीय गिरावट असर नहो । यसरी बजारच-सञ्चालित वित्तीय गिरावट असर नहो । यसरी बजारच-सञ्चालित वित्तीय गिरावट असर नहो ।

कृषि : संरचना समायोजन नीति अन्तर्गत अनुदान हटाउने र निजीकरणले कृषि वित्तीय लक्ष्यले र उत्पादन कमलाई गर्न थाल्यो । कृषिका वित्तीय गिरावट असर नहो । यसरी बजारच-सञ्चालित वित्तीय गिरावट असर नहो । यसरी बजारच-सञ्चालित वित्तीय गिरावट असर नहो ।

गरिबी र असमानता : संरचना समायोजन नीतिले सुरुमा गरिबी भूक्तानी बढायो । गरिबी निवारण कार्यक्रममार्फत गरिबी न्यूनीकरणमा परिष्कृत संरचनात्मक समायोजन नीति अन्तर्गत संरचना समायोजन नीति र गरिबी निवारण कार्यक्रमले गरिबीलाई गरिबीको दुश्चक्रमा फसाएको स्पष्ट छ । सामाजिक सेवा प्रवाहमा समस्या थपे र नेपालको अद्वितीय भूगोल र कृषि आधारका कारण कार्यान्वयनमा अवरोधको सामना पनि गरे । वर्तमान समयसम्म आइपुदा, यी प्रारम्भिक सुधारले नेपालको अर्थिक नीति बहसलाई प्रभाव प

औषधि किन्दा वा फलोअपमा जाँदा चिकित्सकलाई के सोध्ने ?

डा रमेश शर्मा पौडेल

नेपालमा ज्येष्ठ नागरिकका स्वास्थ्यसँग के-के पक्षहरुले सरोकार राख्न सक्छ भन्ने केही पक्षलाई यहाँ प्रस्तुत गर्न खोजिएको छ।

नेपालमा अहिले कुल जनसंख्याको १०.२१ प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिक छन्। आगामी २५ वर्षमा नै यो संख्यामा दोब्बरले बढोत्तरी हुने अनुमान गरिएको छ। ज्येष्ठ नागरिकसँग सरोकार राख्ने थारै प्रकारका जनस्वास्थ्यका समस्याहरु छन्। जसमा ज्येष्ठ नागरिकहरुमा एक भन्दा बढी रोगहरु हुन्। प्रत्येक ४ जनामध्ये एक जनामा एक भन्दा बढी रोग हुनु, औषधि खाइरहेकाहरु मध्ये एकदमै कम ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई उच्च रक्तचाप तथा महमेहजस्ता रोग नियन्त्रण हुनुजस्ता समस्याहरु देखिने गरेको छ। त्यस्तै करिब ५० प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिकलाई डिप्रेसन, एन्जाइटी जस्ता मानसिक स्वास्थ्य समस्या

रहेको पाइएको छ।

करिब १६ प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिकहरुमा कुपोषणको समस्या तथा ६१ प्रतिशत कुपोषण हुने जोखिममा रहेको अनुसन्धानले पत्ता लगाएको छ। यसरी हेर्दा करिब २०-२२ प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिकलाई उचित प्रकारको खानपानको व्यवस्था हुन सकेको छ।

विरामी हुँदा करिब ६० प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिक मात्रै उपचारका लागि शुरूमै अस्पतालजाने गरेको पाइन्छ। त्यसमध्ये ४० प्रतिशतले भन्ने आयुर्वेदिक वा अन्यसेवा लिएको पाइएको छ। अस्पताल गएर सेवा लिएकामध्ये ७० प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवा लिन समस्या भएको रिपोर्ट गरेका छन्।

करिब ४० प्रतिशतज्येष्ठ नागरिकले कुनै न कुनै प्रकारको दुर्घटवहारको सामना गर्नुपरेको छ। उनीहरुका स्याहारकर्ताले उचित स्याहार नदिएको तथा शाविदक रूपमा

दुर्घटवहार गरेको पाइएको छ। यस्तो अवस्थामा उनीहरुको जीवनशैलीलाई स्वस्थ मान्न सकिदैन।

नेपालमा ५ प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिकहरुले विभिन्न माध्यमबाट एकै व्यक्तिले स्वास्थ्य सेवा लिँदा औषधि डुप्लीकेसनको समस्या देखिएको छ। जस्तै एकै प्रकारको तर फरक फरक कम्पनीको औषधि प्रयोग गर्नु।

करिब ५० प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिकहरुले ५ भन्दा बढी प्रकारका औषधिहरु सेवन गरिरहेका छन्। करिब ५० प्रतिशत ज्येष्ठ नागरिकहरुले बद्धावस्थामा उपयुक्त नमानिने औषधिहरु समेत प्रयोग गरिरहेका छन्। यसले गर्दा उनीहरुलाई फाइदा भन्दा बढी हानी गरिरहेको अवस्था छ। ४३ प्रतिशतले पछिको लागि भन्दै सिटामोल, पेन किलर जस्ता औषधिहरु किनेर घरमा राख्ने गरिएको पाइएको छ। त्यसले स्वास्थ्यमा नकारात्मक

असर गरेको पाइएको छ।

ज्यरो आएको बेला घरमा लगेर राखिएको सिटामोल र आइब्युफोने प्रयोगको समिश्रण डेंगु हुँदा प्रयोग भएमा त्यसले नकारात्मक असर गर्दछ। यसरी पछिं चाहिन्छ भनेर घरमा औषधि भण्डारण हुँदा कतिपय ज्येष्ठ नागरिकले म्याद गैसकेको अवस्थामा पनि औषधिको प्रयोग गरिरहेको पाइन्छ, जुन स्वास्थ्यका दृष्टिकोणले फाइदाजनक होइन बरु घातक मानिन्छ।

विरामीले औषधिको उचित र सुरक्षित प्रयोग गर्नका लागि परामर्श लिँदा
फार्मसिष्ट र चिकित्सकलाई यी कुरा सोधौं
१. औषधिको नाम र मात्रा
२. सेवन गर्ने विधि र समय
अर्थात दिनमा कतिपटक खाने, खाली पेटमा खाने कि, खानाअधि खाने कि, खाना सँगै खाने कि खानापछि, खाने, राम्रोसँग भन्ने र बुझ्ने
३. औषधि कहिलेसम्म सेवन

गर्ने सोको समय-अवधी

४. औषधि लिँदा - खान नहुने अरु औषधिहरु, खाद्य वस्तुहरु र पेयपदार्थहरु

५. औषधि लिँदा सो औसधिले देखाउने अपेक्षित साइड इफेक्ट

६. भूलबस औषधिको मात्रा छुटिहाल्यो भने - छुटेको मात्राको परिपूर्ति गर्ने तरिका

७. औषधि खोलेपछि कहिलेसम्म

प्रयोग गर्न मिल्ने हो सोको

समयावधि

८. औषधि कहाँ र कसरी राख्ने तरिका

९. औषधि उत्पादन भएको र म्याद सकिने मिति

१०. प्रयोग नभएको अथवा म्याद सकिएको औषधिको उचित व्यवस्थापन गर्ने तरिका

११. औषधि प्रयोग गर्दा

अपनाउनुपर्ने अन्य सावधानीहरु

फलोअपमा जाँदा

फार्मसिष्ट र चिकित्सकलाई यी कुरा सोधौं

- मैले प्रयोग गरिरहेको औषधिहरुको थप डोज खानु पर्दै कि पदैन ?

पर्दै भने - मैले थप डोज किन खानुपर्ने हो ?

- की पुरानो औषधि छोडेर नयाँ नयाँ औषधि थप गरिएको हो ?

- किन पुरानो औषधि छोडेर नयाँ खानु पर्ने हो ?

- अब कुन कुन औषधि

नियमितरूपमा कहिलेसम्म सेवन गर्नुपर्दै ?

- मेरो औषधि कसरी र कर्ति समयसम्म खाने वा प्रयोग गर्ने ?

- प्रयोग गरेको औषधिले काम गरिरहेको छ वा छैन भन्ने मैले कसरी थाहा पाउने र यसका सम्भावित असरहरु के - के हुनसक्छन ?

- अर्को पटक आउँदा मलाई कुनै थप परीक्षण चाहिन्छ ?

- अर्को पटक तपाईलाई भेट्न कहिले आउने ?

लेखक डा. शर्मा ज्येष्ठ

नागरिकमा औषधिको उचित र सुरक्षित प्रयोग गर्न सकिने विषयमा अनुसन्धानमा सकिय

छन्। (डा रमेश शर्मा पौडेल औषधिहरुको थप डोज खानु

पर्दै कि पदैन ?

अशक्त २५ जनालाई ह्वील

राजविराज / महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रि नवलकिशोर साहले शारीरिक रूपमा अशक्त भई कष्टकर बिताउन बाध्य ७ देखी ७५ वर्ष उमेर समूह सम्मका २५ जनालाई ह्वील चेयर वितरण गरेका छन्।

नेपाल सद्भावना पार्टीका संस्थापक स्व. गजेन्द्र नारायण सिंहको ९६ औं जन्मजयन्ति एवं रामनवमीको अवसर परेर उनले अशक्त ती २५ जनालाई ह्वील चेयर वितरण गरेका हुन्।

रोटरी क्लब अफ वर्दिवास र रोटरी क्लब अफ मेट्रो काठमाडौंको सहयोगमा लाखौं

नेपाल साँस्कृतिक महासंघको जिल्ला अधिवेशन सम्पन्न

राजविराज / नेपाल साँस्कृतिक महासंघ सप्तरीको तेश्रो जिल्ला अधिवेशन सम्पन्न भएको छ। अधिवेशनले बसन्त साह स्वर्णकारको अध्यक्षतमा १५ सदस्यीय नयाँ कार्य समिति चयन गरेको हो।

अधिवेशनले केन्द्रिय महासंघले प्रतिनिधिमा १२ जनाको सर्वसमतले चयन गरेको छ।

केन्द्रिय महासंघले प्रतिनिधिमा रामनारायण साह, शैलेन्द्र विश्वकर्मा, सुनिता चौधरी, रञ्जु साह, रामकुमार सिंह, महिनारायण मण्डल, विभा देव, नरसिंह चौधरीको चयन गरेको छ।

यस्तै प्रदेश अधिवेशन प्रतिनिधिमा भगवती चौधरी, आनन्दी मण्डल, राजदेव मण्डल, सत्यदेव यादव, विजय

चेयर वितरण सिंचाईका लागि मास्टर मिटर जडान

क्लब अफ बर्दीवासका अध्यक्ष विष्णुराज पुरीले बताए।

उक्त अवसरमा रोटरी क्लब अफ बर्दीवासका प्रस्तावक अध्यक्ष सिताराम दुर्गेल, नोमिनी अध्यक्ष दिपककुमार कार्की, राष्ट्रिय अपाड कोषका सदस्य चितरंजन यादव, हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका उपमेयर सरिता सिपालिया यादव, पूर्वमेयर शैलेश साह, अपाड कल्याण संघका अध्यक्ष बलदेव मण्डल, दिलित सरोकार मञ्चका अध्यक्ष भोला पासवान, नेपाल पत्रकार महासंघका केन्द्रिय परिषद् सदस्य मनोज कुमार माझी लगायतको उपस्थिति रहेको थियो।

राजविराज / सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी

नगरपालिकाले खेतीका लागि सिंचाईको प्रमुख समस्या भोगिरहेका किसानहरुको सहजताका लागि विजुली सुविधा पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाएको छ।

नगर प्रमुख विरेन्द्र माझीले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको २० प्रतिशत लागानीमा ५ वटा ट्रान्सफर्मर र सो संगै मास्टर मिटर पनि जडान गरेर विना मिटर किसानको खेतमा विजुली पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाएको जानकारी दिएका छन्।

विगतमा आफ्ना पालिका क्षेत्रभित्रका किसानहरु खेतीपातीका लागि प्रयोग गर्ने

कृषि मिटरको शुल्क तिर्दै

आएको बताउदै उनले किसानले व्यक्तिगत रूपमा लिई आएको कृषि मिटर

अधिवेशनको विषयलाई लिएर भएको कुटपिटमा दुई जना घाइते

राजविराज / जनता
समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालको वडा अधिवेशनको विषयलाई लिएर उत्पन्न विवादका कारण कुटपिट हुँदा दुई युवा घाइते भएका छन्।

घाइते हुनेहरुमा विष्णुपुर गाउँपालिका वडा १ निवासी ३५ वर्षीय केदार प्रसाद यादव र ३२ वर्षीय देवेन्द्र यादव छन्। केदार समाजवादी युवा संघ सप्तरीका अध्यक्ष हुन् भने देवेन्द्र सोही

मोटरसाइकल दुर्घटना हुँदा चालकको मृत्यु

सप्तरीका प्रवक्ता जितेन्द्र कुमार बस्नेतले जानकारी दिए।

राजविराज / सप्तरीको अग्निसाईर कृष्णासवरण गाउँपालिका ५ बक्तुवास्थित भित्री सडक खण्डमा मोटरसाइकल दुर्घटना हुँदा चालकको मृत्यु भएको छ।

मंगलबार छाप्कीबाट महुलीतर्फ जाई गरेको प्र. २-०२-००२ नं. को मोटरसाइकल आफै अनियन्त्रित भई दुर्घटना हुँदा जिल्लाको तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका ७ मन्सापुर निवासी ५० वर्षीय हरेराम मण्डलको मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ।

दुर्घटनामा गम्भिर घाइते भएका मण्डललाई राजविराजस्थित गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पतालमा उपचारका लागि ल्याएपछी चिकित्सकले इसिजि गर्दा मृत भइसकेको जानकारी दिएको प्रहरीले जनाएको छ।

मृतक मण्डल मफौ समुदाय वनका कर्मचारी रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय

वडाका समाजवादी युवा संघको अध्यक्ष हुन्। टाउको फुटेका दुवैजनाको अहिले गजेन्द्रनारायण सिंह अस्पताल राजविराजमा उपचार भइरहको छ।

विहीबार विहान डाकिएको पार्टीको वडा अधिवेशनले तेजनारायण यादवको अध्यक्षतामा ११ सदस्यीय वडा कमिटी निर्विरोध चयन गरेको थियो।

यस्तै पालिका प्रतिनिधिमा १४ र जिल्ला अधिवेशन प्रतिनिधिमा ५ जना पनि सर्वसम्मतै चयन गरिएको विष्णुपुर गाउँपालिकाका अध्यक्ष समेत रहेका जसपा नेपालका नेता उमेशप्रसाद यादवको भनाई छ।

उक्त अधिवेशन सकाएर फकिने कममा बाटोमा भेटिएका केदार र देवेन्द्रले निर्धारित समय भन्दा पहिलै नै कमिटि गठन गर्दा आफूहरु छुटेको भन्दै विरोध गरेको गाउँपालिका अध्यक्ष यादवले बताए।

उनीहरुले सर्वसम्मत ढंगले अधिवेशनबाट चयन गरिएको कमिटी रद्द गरि अर्को अधिवेशन गराउन माग गर्दै निर्वाचन उनीहरुले आफूले बचाउन पहल गरेको भन्दै कुटपिटमा आफूले कसैलाई कुनै निर्देशन नदिएको दावी गरेका छन्।

अधिकृत भोला यादव माथि हातपात गर्न थाले पछि प्रतिकारका कममा घाइते भएको त्यतीबेला घटनास्थलमै रहेका विष्णुपुर गाउँपालिका अध्यक्ष यादवको भनाई छ।

निर्वाचन अधिकृत भोला यादवले अधिवेशन सकाएर फकिनै गर्दा बीच बाटोमा भेटेका ती दुईजना युवाले आफूमाथि हातपात गर्न थाले पछि उपस्थित पार्टीका कार्यकर्ताहरुले गरेको प्रतिकारका कममा घाइते भएको दावी गरेका छन्। घाइते युवाहरुले भने आफूहरुलाई गाउँपालिका अध्यक्ष एवं जसपा नेपालका नेता यादवकै निर्देशनमा कुटपिट भएको आरोप लगाएका छन्।

उनले आफूहरु माथि आक्रमण गर्नेहरु सबै गाउँपालिका अध्यक्ष यादवका नातेदार रहेको दावी समेत गरे। गाउँपालिका अध्यक्ष यादवले दुईपक्षबीच भडप हुँदा आफूले बचाउन पहल गरेको भन्दै कुटपीटमा आफूले कसैलाई कुनै निर्देशन नदिएको दावी गरेका छन्।

भर्ना खुल्यो । भर्ना खुल्यो ॥ भर्ना खुल्यो ॥

नयाँ वर्ष २०८२ को शुभकामनाका साथै यस

Wisdom School

Rajbiraj 2

राजदेवी चौकमा नयाँ शैक्षिक सत्र २०८२ को लागि धमाधम भर्ना खुल्यो हाम्रो विशेषताहरु

- दक्ष अनुभवी शिक्षक तथा शिक्षिकाहरुद्वारा अध्यापन गराइने।
- बालमैत्री शिक्षा अनुसार अध्यापन गराइने।
- CC Camera को निगरानीमा पठनपाठन गराइने।
- अतिरिक्त क्रियाकलाप साप्ताहिक गराइने।
- प्रयोगात्मक तथा कम्प्युटर प्रयोगशालाको व्यवस्था भएको।
- गरिब, दलित, शहिद परिवार तथा जेहेन्दार विधार्थीको लागि विशेष छुटको व्यवस्था
- कक्षामा प्रथम हुनेलाई ५० प्रतिशत, दोश्रोलाई ३० प्रतिशत र तेश्रोलाई २० प्रतिशत शुल्कमा छुट दिइने।

प्रधानाध्यापक

Wisdom School, Rajbiraj 2

सम्पर्क नं. ०३१-५९०९९२, ९८१२०२९३५, ९८०४७२६९९२

लागूऔषध सेवनले मानिसको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य बिग्रन्छ, धन सम्पत्तिको वर्वाद गर्दछ, यसको प्रयोगबाट आफू परिवार, समाज र राष्ट्रलाई नै अपुरणिय क्षति पुग्ने हुँदा यस्ता पदार्थ देखि टाढा रहौं।

अनुरोधकर्ता

शम्भुनाथ नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

सप्तरी, मधेश प्रदेश

अन्तर्राष्ट्रिय समाचार

चीनको नयाँ उपलब्धि : विश्वकै पहिलो मेडिकल ड्रोन तयार

बेङ्जिङ/चीनले आपतकालीन अवस्थाहरूमा उद्धार कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन विश्वकै पहिलो अत्याधुनिक मेडिकल ड्रोन सफलतापूर्वक विकास गरेको छ। यस ड्रोनको विकास हैशेन मेडिकल टेक्नोलोजी कम्पनी लिमिटेडले चीन राज्य पोत निर्माण निगमको अन्तर्गतमा चिनियाँ विज्ञान अकादमी तथा अन्य साफेदार संस्थाहरूको सहकार्यमा गरेको हो।

यो विशेष ड्रोनमा रिमोट भिडियो निगरानीजस्ता अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी उपकरणहरू जडान गरिएका छन्।

कम्पनीका अध्यक्ष तथा प्रमुख इन्जिनियर श्री हुआड युहडका अनुसार यो ड्रोन उच्च चिसो तापक्रम तथा पाँच हजार मिटरको उचाइसम्मका कठिन भूमोलमा समेत प्रभावकारी रूपमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न सक्षम छ।

यो ड्रोनको तौल ६०० किलोग्राम छ र यसले ३०० किलोग्रामसम्मको भार बोक्न सक्छ। यसमा स्वचालित उडान प्रणालीका साथै टाइबाट नियन्त्रण गर्ने सुविधा पनि रहेको छ। यसले गर्दा विपद् वा महामारीको बेला छिटो र प्रभावकारी रूपमा उद्धार कार्य सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

हुआडले भन्नुभयो, "हामीले मेडिकल उपकरण, ड्रोन प्रविधि र कृत्रिम बुद्धिमत्ताको संयोजनमार्फत चीनको स्मार्ट आपतकालीन उद्धार क्षमतामा ठूलो सुधार ल्याएका छौं।" एजेन्सी

सुडानमा विद्रोही अर्धसैनिक समूहको आक्रमणमा ३२ जनाको मृत्यु

खार्तुम/सुडानको उत्तर दारफुर राज्यको राजधानी एल फासरमा अर्धसैनिक समूह च्यापिड सोर्पोर्ट फोर्स (आरएसएफ) ले गरेको आक्रमणमा कम्तीमा ३२ जना सर्वसाधारणको ज्यान गएको सेनाले जनाएको छ।

सेनाको छैटौं डिभिजनले जनाएनुसार शुक्रबार उक्त समूहले आत्मघाती मानव रहित यन्त्र (ड्रोन) माफत आक्रमण गरेको थियो।

मृतकमध्ये चार जना महिला र १० जना बालबालिका रहेका छन्। घाइतेहरूलाई उपचारका लागि स्वास्थ्य संस्थामा भर्ना गरिएको छ।

एल फासरको प्रतिरोध समितिको समन्वय समूहले पनि आक्रमणको पुष्टि गर्दै शहरको उत्तर र पूर्व भागमा मानव रहित यन्त्र र तोप प्रहार गरिएको जनाएको छ। साथै, नागरिकहरूलाई सडकमा ननिस्कन अनुरोध गरिएको छ।

सुडानी चिकित्सक सञ्जालले एल फासर निजिकै रहेको जमजम नामक विस्थापित शिविरमा आरएसएफले दोस्रोपटक आक्रमण गरेको जनाएको छ। हालसम्म उक्त शिविरमा जनधनको क्षतिको पुष्टि नभए पनि यसरी ठूलो क्षमताको हातहतियार प्रयोग गर्नु हिंसात्मक गतिविधि वृद्धि भएको भन्दै सञ्जालले निन्दा गरेको छ।

उत्तर दारफुर राज्यको स्वास्थ्य मन्त्रालयका महानिर्देशक इब्राहिम खातिरले जमजम शिविरमा आक्रमण भएको पुष्टि गर्नुभयो। तर उक्त स्थान शहरबाट टाढा रहेको र सञ्चार सम्पर्कमा समस्या भएकाले क्षतिको यकिन विवरण आउन बाँकी रहेको उहाँले बताउनभयो।

सन् २०२४ मे १० देखि एल फासरमा सुडानी सेना र आरएसएफले तीव्र लडाई जारी छ। यो द्वन्द्व सन् २०२३ को अप्रिलदेखि सुडानमा फैलिएको गहिरो सङ्कटको हिस्सा हो।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घद्वारा उद्धृत गरिएको एउटा अनुसन्धान संस्थाले दिएको जानकारी अनुसार सो द्वन्द्वमा हालसम्म २९ हजार ६ सयभन्दा बढी व्यक्तिको ज्यान गइसकेको छ; भने एक कोड ५० लाखभन

लालपूर्जा बिहीन परिवार पुनः आन्दोलनमा जाने तयारीमा

राजविराज / राजविराजका ५ हजार भन्दा बढी विटाई र ब्लक जग्गामा वसोवास गर्दै आएका परिवारले पुनः आन्दोलनमा जाने तयारी गरेका छन्।

लालपूर्जा पाउने आशामा खण्डे ६५ वर्ष देखी संघर्षरत ती परिवाहरु गत फागुन १८ गते भएको सहमती कार्यान्वयमा ढिलाइ भएको भन्दै आन्दोलनमा जाने तयारी गरिरहेका छन्।

यस अधि प्रथम चरणको आन्दोलनका क्रममा स्थानीय प्रशासन, सुरक्षा निकाय र सरोकारवाला निकायका प्रमुखहरुको उपस्थितीमा भएको सहमति कार्यान्वयन नहुँदा नगरवासीको तरफबाट गठित संघर्ष समितीले दोश्रो चरणको आन्दोलन थाले भएको छ।

विहिवार राजविराज नगरवासी पीडित संघर्ष समितीको तरफबाट ३ दिने अल्टिमेटमसहित प्रमुख जिल्ला अधिकारी भोला दाहाललाई जानकारीपत्र बुझाइएको छ।

संघर्ष समिति एवं वार्ता समितिका संयोजक इरसाद अन्तर्गत, सदस्यद्वय दिपेन्द्र चौधरी, शम्भुलाल देव, राष्ट्रिय मुक्ती पार्टीका केन्द्रीय नेता केशव भा, गजेन्द्र मण्डल, संघर्ष समितिका प्रवक्ता अनिल देव, निर्माण व्यवसायी संघका पूर्व अध्यक्ष राम अधिस साह लगायतको एक टोली

पहाडी र मध्देशीबीच...

कर्णले आयोजना गरेको छलफल कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै कर्णले राजविराज साक्षरता दरमा धेरै अधि भएपनि अहिले हवातै पछि परेको बताए। उनले जनताको मतवाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि राजविराजको विकासका लागि कुनै चासो

जिल्ला प्रशासन कार्यालय पुगेर प्रमुख जिल्ला अधिकारी दाहाललाई जानकारीपत्र बुझाइएका छन्।

जानकारीपत्रमा फागुन १८ गते प्रमुख जिल्ला अधिकारी कै पहल र उपस्थितीमा नगरवासीको उक्त समस्या समाधान गर्ने उद्देश्यका साथ संघर्ष समितिका पदाधीकारी, सरोकारवाला, कार्यालयका प्रतिनिधी तथा राजनिति दलका प्रतिनिधी समेत राखेर १५ दिनको समय सीमा तोकेर समाधान खोज्ने भनी भएको प्रतिबद्धता र सहमती अभ सम्म कार्यान्वयन हुन नसकेको उल्लेख छ।

यस्तै उक्त पत्रमा ३ दिन भित्र पूर्व सहमती अनुसारको काम अधि नवदाइए चौथो दिन नगरको मुटुमा रहेको गजेन्द्र चौकमा नगरवासीको भेला तथा पत्रकार सम्मेलन मार्फत दोश्रो चरणको आन्दोलनका सशक्त कार्यक्रमहरु घोषणा गरिने उल्लेख छ।

जानकारीपत्र बुझाइ प्रमुख जिल्ला अधिकारी दाहालले लालपूर्जा वितरणमा भइरहेको ढिलाइका कारणबाटे आफुले सम्बन्धित कार्यालयमा बुझी आफ्नो स्तरबाट हुन सक्ने सबै सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता समेत जनाए।

उनले स्थानीय प्रशासन र सरोकारवाला कार्यालय संग लालपूर्जाका लागि संघीय सरकार

नदिएको बताए।

संविधानसभा सदस्य तथा नेपाल विद्यार्थी संघका पूर्व अध्यक्ष रन्जित कर्णको संयोजनमा गरिएको उक्त विचार गोष्ठी कार्यक्रममा नेपाली काग्रेस सप्तरीका सभापति रामदेव साहले राजविराज नगरको समस्या समाधान गर्न नेपाली काग्रेस सदैव तत्पर रहेको बताए।

समक्ष समेत आफुले नगरवासीको पीडा पुर्याइ सक्दा सहयोग गर्ने आश्वासन दिए।

बि.स. २०१६ सालमै नगरपालिका घोषणा भएर नगरको मुख्य सडक मेनरोड तथा भित्री सडकको दायाँ बाया रहेका ५ हजार २ सय परिवार वर्षे देखी लालपूर्जा पाउन सकेका छैनन। यस्तै मालपोत कार्यालयबाट विगत ८ वर्षे देखी रोक्का प्रक्रिया तथा राजविराज नगरपालिकाबाट नक्खा पास लगायतका कार्य बन्द भएपछि स्थानीयवासी समस्यामा छन्।

हादिक शुभकामना

नयाँ वर्ष २०८२ को सुखद

अवसरमा सम्पूर्ण शेयर सदस्य,

ग्राहक, शुभचिन्तक एवं

जिल्लावासीमा सुख, शान्ति, सु-

स्वास्थ्य तथा प्रगतिको हादिक

मंगलमय शुभकामना व्यक्त

गर्दछौं।

विश्वनाथ मण्डल

अध्यक्ष एवं

जन ज्योति कृषि सहकारी संस्था लि.

राजविराज ५, मलेठ, सप्तरी

हादिक शुभकामना

नयाँ वर्ष २०८२ को सुखद

अवसरमा सम्पूर्ण शेयर सदस्य,

ग्राहक, शुभचिन्तक एवं

जिल्लावासीमा सुख, शान्ति, सु-

स्वास्थ्य तथा प्रगतिको हादिक

मंगलमय शुभकामना व्यक्त

गर्दछौं।

सविन्द्र दास

अध्यक्ष एवं

जनमुखी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.

राजविराज, परिवार

पानीका स्रोतको संरक्षण गराँ।

» वनसम्पदाको संरक्षण गराँ,

» खुला ठाउँमा वृक्षरोपण गराँ,

» इनार, कुवा, पोखरी, पानी पाँधेरोजस्ता पानीका स्रोतको संरक्षण गराँ,

» भूमिगत पानीको दोहन नगराँ,

» पानीका स्रोतको संरक्षणवारे जनचेतना अभिवृद्धि गराँ,

» खोलानाला, पोखरी, ताल वरिपरि सफा र हराभरा राखौ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सप्तरीका रमणीय ठाउँहरुबाटे तपाईंलाई थाहा छ ?

सप्तरी जिल्ला पर्यटकीय गन्तव्यका लागि आकर्षक छ। तर, यसबाटे धेरैलाई जानकारी छैन। धार्मिक पर्यटकदेखि रमणीयस्थलहरु छन्। धार्मिक पर्यटनमा मुलुककै प्रसिद्ध एवं चर्चित छिन्नमस्ता मन्दिर यहाँ जिल्लामा छन्। छिन्नमस्ता गाउँपालिकामा अविस्थित यो मन्दिरमा पूजापाठ गर्न टाढा टाढाबाट व्यक्तिहरु आउने गर्दछन्। मन्दिर अगाडि रहेको पोखरी, पिकनिक स्पोर्ट, धर्मशाला समेत यहाँ रहेको छ।

कंकालिनी मन्दिर : हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका वडा नम्बर १ भारदहरिस्थित यो मन्दिर पनि मुलुककै चर्चित देवी मन्दिर हो।

शम्भुनाथ मन्दिर : यो शम्भुनाथ नगरपालिकाभित्र छ। मन्दिरकै नामबाट पालिकाको नामांकरण समेत गरिएको छ। यहाँ विक्रम सम्वत्को नयाँ साल अर्थात् वैशाख १ गतेदेखि

एक महिनासम्म ठूलो मेला लाग्ने गर्दछ। साउन महिनामा श्रद्धालुको ठूलो घुङ्गूचो यहाँ लाग्ने गर्दछ।

हनुमान मन्दिर : हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिकाको हनुमाननगर बजारमा पुरानो हनुमान मन्दिर छ। कालो हनुमान मन्दिर पुग्दा जोकोहि पनि मोहित हुन्छन्। जिल्लामा अन्य धेरै देवी देवताका मन्दिरहरु छन्।

कोशी टप्पु : कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्ष पनि यहाँ जिल्लामा छन्। कंचनरुप नगरपालिकास्थित आरक्षमा गैंडासहित विभिन्न वन्यजन्तुहरुको अवलोकन गर्न सकिन्छ।

धारापानी क्षेत्र : चुरको कोखमा रहेको यो धारापानी क्षेत्र कंचनरुप नगरपालिकामा रहेको छ। यो ठाउँ पिकनिक मनाउनका लागि राम्रो स्थल मानिन्छ।

लोहजारा दह : तिरहुत गाउँपालिकामा रहेको छ, यो दह। यो ठाउँ पिकनिक मनाउनका लागि प्रसिद्ध मनिएको छ, यो ठाउँ। यी ठाउँहरुको अवलोकन गराँ र मनलाई प्रसन्न बनाऊँ। सप्तरीका पर्यटकीय स्थलहरुको संरक्षणमा आ-आफ्नो तरफबाट योगदान पुर्याउँ।

उद्योग, बाणिज्य तथा पर्यटन मन्त्रालय, मध्देश प्रदेश,
पर्यटन विकास कार्यालय लहान, सिरहा